

A Győri Ítéltábla a dr. Törőcsik Béla ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Takács Zoltán ügyvéd által képviselt **I.r.** és a dr. Takács Zoltán ügyvéd által képviselt **III.r. alperesek** ellen személyhez fűződő jogok megsértése iránt indított perében a Győri Törvényszék 2018. február 8. napján kelt G.20.512/2016/57. számú végzésével kijavított G.20.512/2016/53. számú ítélete ellen az I.r. és III.r. alperes által 59. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Köteles a felperes megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 24.000 (Huszonnégyezer) forint feljegyzett csatlakozó fellebbezési illetéket.

Köteles az I.r. és III.r. alperes egyetemlegesen megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 48.000 (Negyvennyolcezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

A felek viselik a másodfokú eljárással kapcsolatban felmerült költségeiket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az irányadó tényállás szerint a III.r. alperes az I.r. alperes ügyvezetője. Az I.r. alperes különböző kazánok gyártásával foglalkozik.

Az I.r. alperes 2010. január 18. napján ismeretlen tettes ellen tett feljelentést arra hivatkozva, hogy a Calor V típusú kazánjához a felperes által forgalmazott kazánok megtévesztésig hasonlóak. A feljelentésben hivatkozott kazánokat a ... Kft. gyártotta. A Calor V típusú kazán 001628801-0001 lajstromszámú közösségi formatervezési minta oltalom alatt állt 2009. október 27. napjától. Miután a ... Kft. által gyártott (B-30 típusjelű) kazán a tájékozott felhasználóra eltérő összenyomást tesz, így erre a kazánra a Calor V kazán 001628801-0001 lajstromszámú közösségi formatervezési minta-oltalma nem terjed ki.

A III.r. alperes az I.r. alperes ügyvezetőjeként nyilatkozott arról, hogy az I.r. alperes kazánjait „koppintják”, hamis kazánok kerültek forgalomba. A III.r. alperes nyilatkozatát 2010. február 20. napján ahu internetes oldalon közzétették.

A III.r. alperes az I.r. alperes ügyvezetőjeként nyilatkozott arról, hogy kazánjaikat másolják, ezek a kazánok az I.r. alperes uniós védelem alatt álló kazánjaihoz hasonlóak, ezekkel a vevőket becsapják. A III.r. alperes nyilatkozata 2010. március 17. napján jelent meg ahu internetes oldalon.

A III.r. alperes mindkét nyilatkozata a felperesre, mint az I.r. alperes által gyártott kazánokhoz hasonló kazánok forgalmazójára vonatkozott.

A felperes a III.r. alperes - hivatkozott cikkekben közzétett - nyilatkozatáról 2016 májusában szerzett tudomást.

A felperes a 2016. június 6-án benyújtott keresetében kérte annak megállapítását, hogy - egyebek mellett - az I.r. és a III.r. alperesek megsértették a felperes jóhírnévhez való jogát. A ...hu internetes oldalról a hivatkozott riportot 2016 novemberében törölték. A ...hu internetes oldalról a hivatkozott cikkből a III.r. alperes - felperes által sérelmezett - nyilatkozatát 2016 novemberében törölték.

A felperes módosított keresetében annak a megállapítását kérte, hogy az I.r. és III.r. alperes megsértette a jóhírnévhez való jogát azzal, hogy

- valótlanul állította a ...hu internetes oldalon azt, hogy „kazánjainkat koppintják”, „hamis kazánok”;

- valótlanul állította a ...hu internetes oldalon, hogy „másolt kazánok”, „a terméket levédették, majd az EU csatlakozást követően uniós védelemre is bejelentették”, a hasonló becsaphatja”.

Kérte az alperesek kötelezését a jogsértés abbahagyására, a további jogsértéstől eltiltásra, a cikkek internetről való eltávolítására.

Kérte alperesek egyetemleges kötelezését 71.220.003,-Ft összegű nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

Hivatkozása szerint ezek a kijelentések a felperes által forgalmazott kazánokra vonatkoztak. A cikkekben szereplő kazánokat a felperes forgalmazza, a kazánok hasonlóságára hivatkozva tett az I.r. alperes feljelentést. A büntetőeljárásban vádlottként vett részt ..., a felperes ügyvezetője is.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Kiemelték, hogy a megjelölt cikkekben a III.r. alperes, ifj. ... úgy nyilatkozott, mint az I.r. alperes képviselője. Hivatkozásuk szerint a felperesi igények a hivatkozott cikkek megjelenésének időpontjától számítva elévültek.

A kijelentések nem utaltak konkrétan a felperesre, így a felperes személyhez fűződő jogai nem sérültek.

A cikkek a gyártóra vonatkoztak, a felperes pedig nem a gyártója, hanem csak az egyik forgalmazója volt a kazánoknak. A hasonló kazánokat a felperesen kívül mások is forgalmazták. Az alperesek a peres eljárás során, a 2016 novembere előtti időszakban kérték a hivatkozott cikkek törlését a honlapok üzemeltetőitől: a ... a teljes cikket, a ...hu pedig a hivatkozott kijelentéseket tartalmazó részt törölte.

Vitatták a felperes által követelt nem vagyoni kártérítés összegét is. Hivatkozásuk szerint a nem vagyoni kártérítés nem állítható arányba az ún. „cégértékkel”.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az I.r. alperes megsértette a felperes jóhírnévhez való jogát azzal, hogy a ...hu internetes oldalon 2010. március 17. napján az I.r. alperes ügyvezetője, a III.r. alperes azt a valótlan nyilatkozatot tette, hogy a felperes által forgalmazott kazánok másoltak, az I.r. alperes uniós védelem alatt álló kazánjaihoz hasonlóak, és ezzel a vevőket becsapják.

Megállapította, hogy az I.r. alperes megsértette a felperes jóhírnévhez való jogát azzal, hogy a ...hu internetes oldalon 2010. február 20. napján az I.r. alperes ügyvezetője, a III.r. alperes nyilatkozata azt a hamis látszatot keltette, hogy a felperes által forgalmazott kazánok hamisak, koppintottak.

Eltiltotta az I.r. alperest a további jogsértéstől, vagyis attól, hogy a felperes által forgalmazott kazánokra hasonló nyilatkozatot tegyen.

Kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg felperesnek 15 napon belül 200.000, Ft-ot.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 4.200,Ft eljárási illetékben

álló perköltséget.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 1.479.000,- Ft feljegyzett eljárási illetéket a Magyar Államnak az illetékes adóhatóság felhívására, az I. és III.r. alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak pedig 15 napon belül 200.000,- Ft ügyvédi munkadíjban álló perköltséget.

Kimondta, hogy ezt meghaladóan a peres felek maguk viselik az eljárás során felmerült költségeket.

A törvényszék határozata indokolásában mindenekelőtt kifejtette, hogy a felperesi igények elévülése a követelés esedékességétől, vagyis a hivatkozott alperesi kijelentések megjelenésétől, 2010. február 20. napjától, illetve 2010. március 17. napjától kezdődött. A cikkek megjelenéséről azonban a felperes az általános elévülési időn belül nem szerzett tudomást, alperesek maguk sem hivatkoztak arra, hogy a felperes már 2016 áprilisa előtt tudott volna a cikkek tartalmáról (G.20.512/2016/51.) Az elsőfokú bíróság tanúvallomása alapján megállapította, hogy a felperes perbeli képviselőjét 2016 áprilisában tájékoztatta a cikkek tartalmáról, majd 2016 májusában átküldte a cikkeket, vagyis a felperes igényérvényesítésének akadálya ebben az időpontban hárult el. A felperesnek a Ptk.326.§ (2) bekezdése szerint 2016 májusától kezdve egy éve volt arra, hogy érvényesíthesse igényét. A keresetlevelét 2016. június 6. napján terjesztette elő a bíróságon, így követelése nem évültek el.

A törvényszék kiemelte, hogy a hivatkozott internetes cikkek nem nevezik meg az abban szereplő „hamis kazánok” gyártóit/forgalmazóit. Alperesek erre tekintettel vitatták azt, hogy a cikkek a felperesről szólnának, abból a felperes személye felismerhető lenne. A bíróság a cikkek alanyának beazonosítása körében megállapította, hogy a felperes az egyik forgalmazója azoknak a kazánoknak, amelyekről az alperesek nyilatkozata szólt. Az országos üzletláncot működtető felperes a hasonló kazánok forgalmazójaként a peres felek közötti jogvita részletes ismerete nélkül is könnyen beazonosítható.

Mindezek alapján megállapította, hogy az ebben a körben jártas, érdeklődő személy számára beazonosítható volt az, hogy a cikkek a felperesre, mint a hamisnak tekintett kazánok egyik forgalmazójára vonatkoznak.

A felperes által hivatkozott kijelentések (a kazánok másoltak, az alperes uniós védelem alatt álló kazánjaihoz hasonlóak, ezzel a vevőket becsapják; hamis kazánok, koppintott kazánok) mindegyikének valóságtartalma bizonyítható, így mindegyik kijelentés tényállítás. Az alperesek nem bizonyították, hogy ezek a kijelentések megfelelnek a valóságnak. A beszerzett büntetőeljárási iratok adatai éppen a tényállítások valótlanága irányába mutattak. Az üzleti életben a felperes és I.r. alperes versenytársak. A versenytárs által forgalmazott termékekkel kapcsolatos valótlan tények közlése a versenytárs megkárosításának szándéka mellett nyilvánvalóan sértő is a versenytársra nézve. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperesek kazánokra vonatkozó kijelentései valótlanok és a felperesre nézve sértők is, így a felperes jóhírnévhez való joga megsérült.

A törvényszék kiemelte, hogy a perbeli esetben a III.r. alperes az I.r. alperes ügyvezetője, aki az I.r. alperes tevékenysége körében tett nyilatkozatot a cég által gyártott kazánokkal kapcsolatban. A nyilatkozat tárgya, a két fél kapcsolódási pontja, az alperesi oldal által gyártott kazánok és a felperesi oldal által forgalmazott kazánok - illetve a két kazántípus - összetéveszthetősége volt. Ez a kör nem a III.r. alperes személyéhez kapcsolódik, hanem az I.r. alpereshez. A III.r. alperes szerepe a jogsértés szempontjából kizárólag annyi volt, hogy az I.r. alperes álláspontját ő tudta a nyilvánosság felé közvetíteni. Ebben az esetben tehát a III.r. alperes mint az I.r. alperes képviselője tette meg a felperes jóhírnévhez való jogát sértő kijelentéseket. Ennek megfelelően a jogsértésekért az tartozik helytállni, akinek a tevékenysége körében követték el azokat, vagyis a felperes személyiségi jogát az I.r. alperes - ténylegesen III.r. alperes kijelentéseiben megnyilvánuló - magatartása sértette meg.

Ennek megfelelően a személyhez fűződő jogsértésért I.r. alperes tartozik felelősséggel.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I.r. alperes kazánokra vonatkozó kijelentései valótlanok és a felperesre nézve sértők is, így I.r. alperes megsértette a felperes jóhírnévhez való jogát. A jogsértő személy az I.r. alperes volt, így az I.r. alperes képviselőjével, a III.r. alperessel szembeni személyhez fűződő jogokkal kapcsolatos igények keresetösségi joga hiányzik, a felperes III.r. alperessel szembeni keresete alaptalan.

A törvényszék a Ptk. 84. § (1) bekezdés b) pontja alapján az I.r. alperest eltiltotta a további jogsértéstől, vagyis a perben megjelölt kijelentések további használatától.

A törvényszék kifejtette, hogy a személyhez fűződő jogok megsértése önmagában nem alapoz meg nem vagyoni kártérítésre irányuló igényt, csak abban az esetben, ha a személyhez fűződő jog megsértésével okozati összefüggésben a felperesnél a társadalmi életbe való beilleszkedésében, életminőségének romlásában megmutatkozó kár keletkezik. Amennyiben a felperes jogi személy, úgy nem vagyoni kára is a tevékenységén keresztül, annak megnehezülésében nyilvánulhat meg.

Az 1959. évi IV. törvény szerint nem érvényesül automatizmus, vagyis a jogsértésnek kárt is kell okoznia az érintett részére ahhoz, hogy kártérítési igénye alapos legyen. A bekövetkezett kár vonatkozásában a bíróság a bizonyítási eljárás során tételesen bizonyított hátrányok mellett ún. köztudomású tényeket is figyelembe vehet a Pp. 163.§ (3) bekezdése alapján. Ennek megfelelően az elsőfokú bíróság köztudomású tényként bizonyítottan fogadta el azt, hogy az alperesek által tett kijelentések, a felperes jogkövető eljárását illetően kétséget ébresztettek abban, aki ezeket a kijelentéseket megismerte és a felperes személyét képes volt beazonosítani. Ebben az értelemben a felperest érte nem vagyoni kár. A nem vagyoni kár azonban nem azonos a jogsértő kijelentések miatt bekövetkező vagyonsökkenéssel, elmaradt bevétellel. Mivel a felperes nem vagyoni kártérítési igényt terjesztett elő, így a bíróságnak nem kellett vizsgálnia azt, hogy a jogsértés miatt a felperes bevétele csökkent-e, amennyiben kimutatható ilyen csökkenés, az a hivatkozott jogsértésekre visszavezethető-e. A felperes nem vagyoni kárra vonatkozó levezetése, amely a cégértéket vette alapul, alapvetően téves: a nem vagyoni kár összegét egy vagyoni értékhez, a felperesi társaság értékéhez viszonyítani nem lehet.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokból megállapította, hogy a felperesre vonatkozó kijelentések két helyen jelentek meg, amelyekből az érdeklődők a felperes személyét könnyen be tudták azonosítani. 2010 februárjától-márciusától kezdve a felperes előtt sem vált nyilvánvalóvá az alperesi jogsértés ténye egészen 2016 áprilisáig-májusáig. Ebből a törvényszék arra következtetett, hogy amennyiben az alperesi jogsértésnek volt is valamilyen hátrányos hatása a felperesre, a felperes jóhírére nézve, úgy az nem lehetett jelentős, hiszen ellenkező esetben a felpereshez is hamarabb eljutott volna az alperesi kijelentések híre. Az alperesi jogsértő kijelentések tartalma 2016 októberétől-novemberétől már nem érhető el az interneten, így a jogsértés által okozott nem vagyoni kár is csak eddig az időpontig állt fenn.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a jogsértés súlyára, annak korlátozott terjedelmére és korlátozott időtartamára tekintettel - a módosított kártérítési igényt, különösen a bírósági gyakorlatban megítélt nem vagyoni kártérítési összegeket figyelembe véve jelentősen eltúlzottnak találva - 200.000,-Ft összegű nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az I.r. alperest.

Az I. és a III.r. alperesek fellebbezésükben az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérték.

Álláspontjuk szerint az alperesek 2010. február 20-i és március 17-i magatartására alapítva a felperes több mint 6 évvel később - figyelemmel az elévülés szabályaira - nem szerezhethet érvényt bírósági úton követelésének. Megítélésünk szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az igényérvényesítés Ptk. 326. § (2) bekezdésében meghatározott akadályának tekintette azt a körülményt, hogy a felperes nem tudott a jogsértésről. A hivatkozott jogszabályi rendelkezés

értelmében igényérvényesítési akadálynak csak az minősül, ha a jogosult a jogsértés elleni fellépésben akadályoztatott.

A fellebbezés szerint a felperes a keresetlevelet hiányosan nyújtotta be, hisz a Pp. 121/A. § (1) bekezdésében foglaltakkal szemben nem került sor a jogvita peren kívüli elintézésének megkísérlésére. Az elsőfokú bíróságnak hiánypótlást kellett volna elrendelnie, ennek nemteljesítése esetén pedig a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítania.

A fellebbezésben hangsúlyozták, hogy a felperes által a per alapjául felhozott nyilatkozatokból a felperes nem ismerhető fel, őt a nyilatkozatot tevő III.r. alperes nem nevezi meg, körül sem írja. A riportok egyébként sem a felperes kazánjairól, hanem a folyamatban lévő büntető ügyről szólnak. Mind emiatt a felperest semmilyen kár nem érte, jogsértés nem történt. A büntetőeljáráásban több terhelt is szerepelt, így a III.r. alperes még, ha akarta volna, akkor sem tudta volna megjelölni egyedül a felperest mint forgalmazót, ugyanis csak a nyomozás során derült ki, hogy mely cégek azok, ahol felmerült a nyomozó hatóság által jogsértőnek tartotta kazánok árusítása. A nyilatkozatokból csak annyi derül ki, hogy kazánok hamisítása miatt folyik az eljárás, amely az alperesi cégnek kárt okozott.

Az alperesi fellebbezés támadta az alperes javára megítélt ügyvédi munkadíj mértékét is. A kifejtettek értelmében a pertárgyérték meghaladta a 71 millió Ft-ot, a 19 hónapig tartó eljárás során valamennyi tárgyaláson képviselte az alpereseket a jogi képviselő, ott érdemi tevékenységet fejtett ki, és valamennyi, a bíróság által kívánt beadványt határidőben benyújtott, de több felperesi beadványra bírói felhívás nélkül is reagált. A kereseti kérelem eltúlzott összege nem indokolja azt, hogy a felperest az elsőfokú bíróság által alkalmazott kedvezményben kellene részesíteni, az irányadó IM. rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja szerinti összegnek a mérséklése nem volt indokolt. Mindemellett a törvényszék a 3. § (6) alkalmazása során nem adta indokát, hogy miért tér el ilyenek mértékben az általános szabályoktól.

A felperes csatlakozó fellebbezésében elsődlegesen az ítélet részbeni megváltoztatását, ennek keretében a III.r. alperessel szembeni keresetnek való helyt adást, a felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés összegének felemelését, a perköltségviselésre irányuló rendelkezések körében pedig az I.r. alperesnek az illeték viselésére és az ügyvédi munkadíj megfizetésére való kötelezését kérte. Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévedett akkor, amikor a III.r. alperes passzív perbeli legitimációjának hiányát állapította meg. A peradatok az I. és III.r. alperesek egyetemleges felelősségének megállapítására teremtenek alapot.

A nem vagyoni kártérítés összege körében kifejtette, hogy a tevékenység megnehezülése az üzleti partnerek bizalmának a megingásában, a vásárlók elmaradásában, a dolgozók és tulajdonosok lelki traumáinak megjelenésében, a gazdasági eredmények csökkenésében, a cégérték kedvezőtlen alakulásában mutatható ki. A beszállítók bizalmának visszaállítása komoly pénzben kifejezhető anyagi áldozatába kerül a felperesnek. A 2009-2010 évi gazdasági kimutatások megfelelő kiindulási alapot biztosítanak ahhoz, hogy a felperes piacon elfoglalt pozícióját és ennek megsértésének következményeit számba lehessen venni. Annyiban helytálló az ítéleti álláspont, hogy a nem vagyoni kár nem azonos a bevételek csökkenésével, de a nem vagyoni károk helyreállítása, az üzleti életben okozott hátrányos megítélés kiküszöbölése és ennek költsége arányos a cég értékével és a gazdasági forgalmával. Utalt arra, hogy a Tpv. szankció rendszerében szintén a gazdasági társaság előző évi nettó árbevétele veszi alapul a bírság kiszabásánál.

Helytelenül minősítette a jogsértést nem súlyosnak a törvényszék arra hivatkozással, hogy annak híre 2016 nyaráig nem jutott el a felpereshez. E körben kifejtette, hogy a vásárlók már az interneten tájékozódnak az árucikkekről, gyártóikról, forgalmazóikról, a felperesi társaság tulajdonosai és

dolgozói azonban nem az interneten keresik a cég áruival kapcsolatos híreket, hanem a beszállítók műszaki leírásait vizsgálják. Erre tekintettel valóban nem jutott el a felpereshez a nyilatkozatok híre, de a felperesi cégvezetők médiafogyasztási szokásaiból nem lehet következtetni a vásárlók média fogyasztására.

A felperesi álláspont szerint tévedett a törvényszék, amikor a jogsértés terjedelmét és időtartamát is korlátozottan állapította meg. Az interneten kettő oldalon, 80 hónapig folyamatosan, 24 órán keresztül megjelenő és a világ bármely pontjáról elérhető jogsértő nyilatkozat a lehető legszélesebb körben és időben elérhetőnek számít, a világhálónál nagyobb nyilvánosság nem létezik.

Utalt arra is, hogy amennyiben ugyanilyen időtartamban ahu ...i újságban tenne közzé hirdetést a felperes a jó hírneve helyreállítása érdekében, úgy ez több mint 700 millió Ft hirdetési költségbe kerülne.

A nem vagyoni károk helyreállításának költségei a felperes piacon betöltött helyéből vezethetők le. A jó hírnév visszaállításának költsége a 2009-2010. évi mérlegadatokból 71.220.003 forint összeget adott. Nincs a bírói gyakorlatban hasonló eset, ahol a versenytárs a milliárdos forgalmat bonyolító, több mint 200 alkalmazottat foglalkoztató cégről állította volna több alkalommal a világhálón, hogy becsapja vásárlóit és hamis árut forgalmaz. A nem vagyoni kártérítéssel szemben követelmény, hogy az alanyi jog védelmet nyerjen, egyúttal a jogsértőket visszatartsa a sérelmet okozó magatartástól. A pénzbeli marasztalás társadalmilag elismert célja, hogy a megítélt összeg valóságos elégtételt nyújtson a személyiségi jogsértéssel okozott hátrány, a sérelem kielégítésére (kompenzáció), ugyanakkor az a jogsértés szankcionálására is alkalmas legyen. (Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiuma 1/2013. (VI. 17.) számú kollégiumi vélemény 7. pontja).

A perköltségviselés körében a felperes kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság a keresetben foglalt minden kérelemnek eleget tett, mindkét média nyilatkozat tekintetében megállapította a jogsértő alperesi magatartást, eltiltotta az alpereseket a további jogsértéstől és nem vagyoni kárt ítélt meg. Erre tekintettel a pervesztesnek minősülő alpereseket kell kötelezni a pernyertes felperes költségeinek a megfizetésére és az alperesi perköltség viselésére.

A feljegyzett illeték megfizetésére irányuló ítéleti rendelkezés körében hangsúlyozta a felperes, hogy a 21.000 Ft eljárási illetéket leróta. Amennyiben a pertárgy értéke, ekként a lerovandó illeték összege a per során tett felperesi nyilatkozatok miatt a törvényszék álláspontja szerint bármikor is megemelkedett volna, fel kellett volna szólítani felperest az illeték kiegészítésére, hiszen a felperes nem élt a tárgyi illetékfeljegyzési jog kedvezményével. Ezt a törvényszék elmulasztotta, ekként a felperes alappal számíthatott arra, hogy a nem vagyoni kár összegének meghatározása után, a per tárgyának pontos összege alapján állapítja meg az eljárási illetéket a törvényszék. A törvényszék a pertárgy értékét 71.220.003 Ft-ban határozta meg, de erről a felperest nem tájékoztatta, holott a nem vagyoni kár megtérítendő összegét szabad mérlegelés után, összecszerően meghatározni a peres körülmények ismeretében csak a törvényszéknek volt módjában. Erre tekintettel kérte a felperes, hogy az elsőfokú per tárgyának illetékét a 200.000 Ft megítélt nem vagyoni kár összegének, illetve amennyiben a nem vagyoni kár összegének megváltoztatására sor kerülne, akkor az új összegnek megfelelően határozza meg az ítéltábla és a megfizetésére az általános szabályok szerint a pervesztes feleket kötelezze.

Utalt arra, hogy mivel a törvényszék a jogsértést a bagatell kategóriába sorolta, a nem vagyoni kár mértékére irányuló felperesi kérelmet pedig eltúlzottan magasnak nyilvánította, ekként a felperessel fizetteti meg a jogsértő alperesek ügyvédi költségét, továbbá a magas összegben megállapított illeték megfizetésével a felperest bünteti, amiért a jogsértést megvalósító versenytárs ellen fellépett és jogvédelmet kért.

Az I. és III.r. alperesek fellebbezése, valamint a felperes csatlakozó fellebbezése az alábbiak szerint nem alapos.

Az ítéletábra másodfokú eljárás kereteinek meghatározása körében mindenekelőtt az alábbiakra mutat rá.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a III.r. alperessel szembeni kereseti kérelmet elutasította. A felperes az ítélettel szembeni fellebbezésre nyitva álló határidőt elmulasztotta, a mulasztás kimentésére benyújtott igazolási kérelmét az ítéletábra elutasította, a felperes fellebbezését pedig hivatalból utasította el. A III.r. alperessel szembeni kereseti kérelmet elutasító ítéleti rendelkezés ennél fogva hatályos fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése értelmében jogerőre emelkedett.

Kizárólag azon ítéleti rendelkezés ellen van helye a per főtárgya tekintetében - a Pp. 244. § (1) bekezdése alapján - csatlakozó fellebbezés előterjesztésének, amely annak a kereseti kérelemnek az elbírálására irányult, amellyel szemben az ellenérdekű fél fellebbezést nyújtott be. A Pp. 244. § (1) bekezdése sem teszi lehetővé a csatlakozó fellebbezés benyújtását az ítéletnek az önálló kereseti kérelmet elbíráló, de fellebbezéssel nem támadott, ezáltal jogerőssé váló rendelkezésével szemben (Kúria Pfv.II.20.135/2011/8., Pfv.IV.21.472/2015/6., Pfv.IV.25.134/2016/2., Pfv.VI.20.698/2006/13. számú eseti döntések).

A kifejtettre tekintettel a III.r. alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasító ítéleti rendelkezéssel szemben csatlakozó fellebbezésnek nem volt helye, így bár a felperes csatlakozó fellebbezésében ezen rendelkezést is támadta, annak érdemi felülbírálatát az ítéletábra mellőzte.

A fentiekre figyelemmel a felperes csatlakozó fellebbezése keretei között az I.r. alperes által fizetendő nem vagyoni kártérítés összegének felemelésére és a felperes által fizetendő perköltség leszállítására, az alperesi fellebbezés folytán pedig az I.r. alperessel szembeni kereset elutasítására, továbbá az I. és III.r. alperes javára megítélt perköltség felemelésére irányuló fellebbezési kérelmeket kellett a másodfokú eljárás során érdemben elbírálni.

Az elsőfokú bíróság terhére nem állapítható meg az eljárás lényeges szabályainak az elsőfokú eljárás részbeni megismétlését szükségessé tevő megsértése, és nem maradt el a per eldöntéséhez szükséges valamely tény, körülmény feltárása sem, amely miatt a bizonyítás kiegészítése válna szükségessé. Ilyen körülményeket maga a felperes sem jelölt meg a hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelme alapjaként. Hivatkozott ugyan a Pp. 121/A § (1) bekezdésének megsértésére, arra, hogy a felperes nem igazolta a jogvita peren kívüli elintézésének megkísérlését, a bíróság pedig elmulasztotta e körben a hiánypótlás alkalmazását, és a mulasztás következményeinek levonását, ez a körülmény azonban az ítélet érdemi felülbírálatát nem érinti, sem a per megszüntetésére, sem az ítélet hatályon kívül helyezésére nem teremt alapot.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta, az általa megállapított tényállás a beszerzett peradatok okszerű mérlegelésén alapszik, maradéktalanul helytálló, az ítéletábra az elsőfokú bíróság döntésével mind a per főtárgya, mind a perköltségviselés tekintetében érdemben egyetértett. A fellebbezésben és a csatlakozó fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

Az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte az alperesi nyilatkozatok tartalmát, az érintett piaci szereplők körét, az I.r. alperes ügyvezetője által hamisítottak minősített termékek forgalmazóinak szűk körét, a termékek speciális jellegét. Mindezek alapján okszerűen jutott arra a megállapításra, hogy a hasonló rendeltetésű termékek iránt érdeklődő, e körben tájékozott személyek számára beazonosítható volt, hogy az alperesi nyilatkozatokban hamisítottak minősített termék az a termék, amelyet elsősorban a felperes forgalmaz, ekként azok alapján a felperes személye azonosítható volt. Osztotta az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak azt a következtetését is, hogy a per tárgyát képező alperesi tényállítások nyilvánvalóan sértőek a felperesre, mint versenytársra, valóságtartalmuk nem nyert igazolást, ekként a felperes jó hírnevéhez való jogát sértik.

Érdemben helyesen foglalt állást a törvényszék akként, hogy az alperesi elévülési kifogás alaptalan. Az e körben kifejtett indokaival azonban az ítéletábra csupán részben értett egyet.

A Kúriának az elsőfokú ítéletben is hivatkozott. Pfv. IV.20.609/2015/5. számú eseti döntése az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) személyhez fűződő jogokat és védelmüket szabályozó rendelkezéseinek több évtizedes, töretlen, egységes gyakorlatának megfelelően fejtette ki, hogy az rPtk. 84. § (1) a. - d) pontjában megjelölt ún. objektív, felróhatóságtól független szankciókra irányuló igények nem évülnek el. Az ítéletábra nem látja indokát ezen következetes gyakorlat felülbírálatának, az attól való eltérésnek. Erre tekintettel az objektív szankciók alkalmazására irányuló felperesi keresettel szemben az alperesi elévülési kifogás eleve alaptalan.

A nem vagyoni kártérítés iránti - kötelmi - igény körében az elsőfokú bíróság a Ptk. 326. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával foglalt állást akként, hogy az igényérvényesítés akadályának minősül, ha a jogosult (károsult) nem tudott az igény alapjául szolgáló (jelen esetben a károkozó) magatartásról. Az alperesi fellebbezés ezzel ellentétes okfejtése nem helytálló.

Az ítéletábra az alábbi indokokra figyelemmel nem ítélte alaposnak a felperesnek a nem vagyoni kártérítés felemelésére, míg az I.r. alperesnek a nem vagyoni kártérítés leszállítására irányuló fellebbezési kérelmét sem.

A nem vagyoni kártérítési kötelezettség alapja a személyiségi jogsértés által okozott hátrány, mértéke pedig függ a jogsértés súlyától, a következmények súlyosságától. A törvényszék helyesen foglalt állást akként, hogy a nem vagyoni kár összegének mértéke nem a jogsértő kijelentések miatt bekövetkező vagyonsökkenéssel, elmaradt bevétellel azonosítható. Egyéb hátrány felperesi bizonyításának hiányában az elsőfokú bíróság helytállóan fogadta el bizonyítottként köztudomású tényként, hogy az alperesi magatartás, a versenytárs jó hírnevének megsértése alkalmas volt a felperes üzleti partnerek általi megítélésének szükségképpen befolyásolására, ez pedig a nem vagyoni kártérítés alapjául szolgáló hátránynak minősül. Ezen hátrány súlyának, a jogsértő magatartás következményei súlyosságának megítélése során az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte a releváns körülményeket, és megfelelően értékelte, hogy mivel a jogsértésről a felperes is csak több, mint hat év elteltével szerzett tudomást, így a jogsértés következményei nem tekinthetők súlyosnak. Az ennek figyelembevételével megállapított 200.000 Ft-os mértékű nem vagyoni kártérítés az ítéletábra megítélése szerint arányos a jogsértés súlyával és következményei súlyosságával, így annak sem felemelésére sem leszállítására nem látott alapos indokot.

Az elsőfokú ítélet perköltségviseléssel kapcsolatos rendelkezéseivel szembeni I. és III.r. alperesi fellebbezés, illetve felperesi csatlakozó fellebbezés sem alapos.

Utóbbival kapcsolatosan rámutat az ítéletábra arra, hogy az elsőfokú bíróság a per tárgyának értékét a Pp. 24. § (1) bekezdésének megfelelően, a felperes által felemelt kereseti követelés figyelembevételével állapította meg. Ehhez igazodik az Itv. 42. § (1) bekezdés a.) pontjának megfelelően az elsőfokú eljárási illeték törvényszék által meghatározott mértéke is. A pervesztesség-pernyertesség arányának megállapításakor ugyan figyelembe kell venni, hogy az objektív szankciók alkalmazására irányuló igény körében a felperes az I.r. alperessel szemben eredménnyel érvényesített igényt, azonban a magas nem vagyoni kártérítés, mint pertárgyérték figyelembe vétele mellett ezzel együtt is nem számottevő a felperes pernyertességének aránya, a III.r. alperessel szemben pedig teljes egészében pervesztes lett. A felperes csatlakozó fellebbezésében foglaltakkal kapcsolatosan a fentieken túl az ítéletábra csupán utal arra, hogy a perben az Itv. 62. § (1) bekezdés f) pontja értelmében a feleket a törvény erejénél fogva illetékfeljegyzési jog illeti meg. Ennek jogkövetkezményeit az elsőfokú bíróságnak - függetlenül attól, hogy a felperes a per korábbi szakaszában 21.000 Ft kereseti illetéket lerótt - hivatalból le kellett vonnia, a felemelt kereset összegéhez igazodó illeték-különbözet lerovására a felperest nem

kellett felhívnia.

Az alperesi fellebbezéssel kapcsolatosan az ítéletábra rámutat arra, hogy a perbeli esetben a felperes által a követelt nem vagyoni kártérítés összegének felemelése nem igényelt többletmunkát az alperesek képviselőjét ellátó jogi képviselőtől, így az elsőfokú bíróság az irányadó rendelet 3. § (6) bekezdésének megfelelő alkalmazásával, a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányos összegben állapította meg az I. és III.r. alperes javára megítélt elsőfokú perköltséget.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú ítélet perköltségviselésre irányuló rendelkezéseinek megváltoztatására nem látott alapos indokot.

A fentiek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az eredménytelenül fellebbező felek a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján maguk kötelesek viselni a fellebbezésükkel felmerült költségeket, ennek keretében kötelesek az államnak megfizetni a feljegyzett fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket.

Győr, 2018. szeptember 6.

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Bajnok István sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó